

IKASLEAREN GIDA

**GARAPENAREN
PSIKOLOGIA I**

**IKASTURTEA:
2016-17**

TITULAZIOA: PSIKOLOGIAKO GRADUA

IKASTEGIA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA
IKASTURTEA: 2016-2017

IRAKASKUNTZA GIDA

1. IRAKASGAIAREN OINARRIZKO DATUAK

IZENA: GARAPENAREN PSIKOLOGIA I

KODEA: 25074

IKASTURTEA: 2016-17

Irakasgai mota= D

(D=adarreko oinarrizkoa; S=beste adar batzuetako oinarrizkoa; Y=gradu amaierako proiektua; O=nahitaezkoa edo P=hautazkoa)

ECTS kredituak: 6

MAILA: 1

LAUHILEKOA: 2

Aurretiko baldintzak:

Aholkuak:

2. IRAKASLEEN OINARRIZKO DATUAK

IZEN ABIZENAK: Izarne Lizaso Elgarresta

IKASTEGIA/SAILA: Psikologia Fakultatea

ARLOA: Oinarrizko Psikologia Prozesuak eta haien Garapena

BULEGO ZK.: 3E26.1

E-MAIL izarne.lizaso@ehu.es

TLF: 943015650

URL WEB:

IZEN ABIZENAK: Luixa Reizabal Aruabarrena

IKASTEGIA/SAILA: Psikologia Fakultatea

ARLOA: Oinarrizko Psikologia Prozesuak eta haien Garapena

BULEGO ZK.: 3D8

POSTA E.: luixa.reizabal@ehu.es

TEL.: 943015720

WEB HELBIDEA:

IZEN ABIZENAK: Fernando Olabarrieta Artetxe

IKASTEGIA/SAILA: Psikologia Fakultatea

ARLOA: Oinarrizko Psikologia Prozesuak eta haien Garapena

BULEGO ZK.: 3D1

POSTA E.: fernando.olabarrieta@ehu.es

TEL.: 943015721

WEB HELBIDEA: www.ehu.es/haezi

IZEN ABIZENAK: Joana Acha Morcillo (ikasgaiaren koordinatzailea)

IKASTEGIA/SAILA: Psikologia Fakultatea

ARLOA: Oinarrizko Psikologia Prozesuak eta haien Garapena

BULEGO ZK.: 3D16

POSTA E.: joana.acha@ehu.es

TEL.: 943015718

WEB HELBIDEA: http://www.ehu.eus/HEB/joana_acha/?lang=es

3. IRAKASGAIAREN GAITASUN ZEHATZAK ETA ZEHARKAKOAK

Gaitasunaren zk.:	Gaitasunak
1	Giza garapen psikologikoa azaltzeko oinarrizko kontzeptuak ezagutu.
2	Giza garapen psikologikoaren eredu teoriko desberdinen ekarpenak identifikatu eta erlazionatu.
3	Haurtzaroko eta nerabezaroko zenbait prozesu psikologikoren aldaketak, baita haien zergatiak, ezagutu eta arlo aplikatuan dituzten inplikazioak ikasi.
4	Garapen psikologikoaren prozesu desberdinen arteko harremanak ezagutu.
5	Ikasgaian landutako aspektuei buruzko txosten bat egiteko gai izan.

4. PROGRAMA

4.1. TEORIAKO PROGRAMA GARATUA

1. GAIA: GIZA GARAPENAREN EREDU ETA TEORIETAKO OINARRIZKO KONTZEPTUAK

- 1.1. Garapenaren Psikologiaren definizioa eta ikasgaia
- 1.2. Giza garapenaren oinarri antropologiko eta biologikoak
- 1.3. Ikuspegi historikoa
- 1.4. Garapenaren ikuspegi klasikoak: Psikoanalisi eta Konduktismoa
- 1.5. Ikuspegi etologiko eta eboluzionista
- 1.6. Epistemologia Genetikoa eta Informazioaren prozesaketa
- 1.7. Ikuspegi historiko-kulturala
- 1.8. Garapen psikologikoa ulertzeko gaurko ereduak: interaktiboa, direkzio bikoa, sistemikoa, ekologikoa, genetikoa, indeterminazioan oinarritua, hezitzailea eta interbentziozkoa. Testuinguruzko eredu dialektikoa

2. GAIA: IKERKUNTZA METODOLOGIA GIZA GARAPENAREN PSIKOLOGIAN

- 2.1. Ikerkuntzaren zergatia Garapenaren Psikologian: aldaketa psikologikoa nola gertatzen den ezagutu
- 2.2. Prebentziozko, hezkuntzazko eta garapen psikologikoa indartzeko esku-hartzearen oinarri enpirikoak bilatzea
- 2.3. Datu-biltzearen prozedura
- 2.4. Zeharkako diseinuak
- 2.5. Luzaroko diseinuak

2.6. Sekuentziazko diseinuak

2.7. Ikerketa-iturriak garapenaren psikologia: zientzia-komunitatea

3. GAIA: HASIERA, GARUN-GARAPENA ETA GARAPEN FISIKOA HAURTZAROAN ETA NERABEZAROAN

3.1. Jaiotze aurreko garapena eta jaiotze prozesua Garun- eta neurona-garapena haurtzaroan eta nerabezaroan

3.2. Garapen motorra

3.3. Sexu-garapena

3.4. Aldaketak haurtzaroan eta nerabezaroan

4. GAIA: GARAPEN KOGNITIBOA LEHEN HAURTZAROAN

4.1. Oinarrizko prozesu kognitiboak lehen haurtzaroan

4.1.1. Hautematearen garapena

4.1.2. Arretaren garapena

4.1.3. Oroimenaren garapena

4.2. Piageten teoria

4.3. Lehenengo Estadioa: sentsomotorra

4.3.1. Lehenengo Subestadioa: ariketa erreflexuak

4.3.2. Bigarren Subestadioa: lehen mailako eskemak

4.3.3. Hirugarren Subestadioa: bigarren mailako eskemak

4.3.4. Laugarren Subestadioa: bigarren mailako eskemen koordinazioa

4.3.5. Bosgarren Subestadioa: hirugarren mailako eskemak

4.3.6. Seigarren Subestadioa: konbinazio mentalak

4.4. Piageten teoriari erantzuna

5. GAIA: GARAPEN KOGNITIBOA ESKOLA AURREAN

5.1. Bigarren Estadioa: eragiketa aurrekoa

5.2. Funtzio sinbolikoa

5.3. Pentsaera egozentrikoa

5.4. Gogamenaren teoria

5.5. Espazioa eta zenbakia

5.6. Irakurketa eta idazketa.

6. GAIA: GARAPEN KOGNITIBOA ESKOLA AROAN.

6.1. Hirugarren Estadioa: eragiketa konkretuak

6.2. Kontzeptuen garapena

6.3. Meta-kognizioa

6.4. Arrazonamendua eta gatazka-ebazpena

7. GAIA: GARAPEN KOGNITIBOA NERABEZAROAN.

7.1. Laugarren Estadioa: eragiketa formalak

8. GAIA: HIZKUNTZAREN JABEKUNTZA ETA GARAPENA

8.1. Kontzeptuak

8.2. Hizkuntzaren garapenari buruzko teoriak

8.3. Lehen bi urteetan hizkuntzaren garapena

8.4. Hizkuntzaren elementuak

9. GAIA: GIZARTE EZAGUTZAREN GARAPENA

10. GAIA: HELDUAROAREN ETA ZAHARTZAROAREN GARAPEN FISIKOA ETA EZAGUTZAZKOA

10.1. Helduaroaren garapen fisikoa eta ezagutzazkoa

10.1.1. Sarrera

10.1.2. Garapen fisikoa

10.1.3. Ezagutzaren garapena

10.2. Zahartzaroaren garapen fisikoa eta ezagutzazkoa

10.2.1. Sarrera

10.2.2. Garapen fisikoa

10.2.3. Ezagutzaren garapena

4.2. PRAKTIKETAKO PROGRAMA

GELAKO PRAKTIKAK ETA TAILERRAK (2, 3 eta 4): irakasgaiarekin lotutako ikus-entzunezko dokumentuak ikusi eta artikulak landu.

Edukien analisia eta komentarioak. Txosten laburrak egin (nahitakoa). Azken azterketan ebaluatuko diren gaiak.

MINTEGIAK 1 (1, 4 eta 5): Piageten lau estadioetako batean oinarritutako esperimenduak errepikatu. (sentsomotorra, eragiketa aurrekoa, eragiketa konkretuak eta eragiketa formalak).

MINTEGIAK 2 (1 eta 5): tailerretan eginiko esperimenduak aztertu eta gela kideei aurkeztu.

5.- IRAKASGAIKO PLANGINTZAREN KRONOGRAMA

Astea	D.L.	Data	EM/CM (32 h.)	IP/PA (17 h.)	TA (9 h.)	Min/Sem (2 h.)
1	5	30/01-03/02	Giza garapenaren eredu eta teoriak	Una vida por delante dokumentala		
2	5	06/02-10/02	Giza garapenaren eredu eta teoriak	El niño salvaje (I)		
3	5	13/02-17/02	Giza garapenaren eredu eta teoriak	El niño salvaje (I)		
4	5	20/02-24/02	Ikerkuntza metodologia giza garapenari	La aventura de crecer	Mahai ingurua	
5	5	27/02-03/03	Garun-garapena eta garapen fisikoa ha	El primer año de vida	Mahai ingurua	
6	5	06/03-10/03	Garapen kognitiboa lehen haurtzaroan	Redes: Inteligencia artificial	Mahai ingurua	Talde lanaren aurkezpena
7	5	13/03-17/03	Garapen kognitiboa eskola aurrean	La aventura de crecer 2	Mahai ingurua	
8	5	20/03-24/03	Garapen kognitiboa eskola aroan	Psikomotrizitatea eta estimulazioa bideoak		
9	5	27/03-31/03	Garapen kognitiboa nerabezaroan	Psikomotrizitatea eta estimulazioa bideoak	Mahai ingurua	
10	5	03/04-07/04	Hizkuntzaren jabekuntza eta garapena	Psikomotrizitatea eta estimulazioa bideoak	Mahai ingurua	
11	3	10/04-14/04		Gennie dokumentala	Mahai ingurua	
12	0	17/04-21/04				
13	5	24/04-28/04	Helduaroaren eta zahartzaroaren garap	Denboraren aztarna	Mahai ingurua	
14	4	01/05-05/05		Discusión la huella del tiempo	Mahai ingurua	
15	5	08/05-12/05		Auto-ebaluaketa	Mahai ingurua	
16	5	15/05-19/05				Talde lanaren aurkezpena
			EM/CM1=32	IP/PA1=17 IP/PA2=17	TA1=9 TA2=9	Min/Sem2=2 Min/Sem3=2

6. EBALUAZIO SISTEMA (TEORIRAKO ETA PRAKTIKETARAKO)

Azterketa bakarria Maiatzan. Kalifikazioa: Teoria eta praktika eta taillerren edukina 80%; taldeko lana 20%.

A) TEORIA: Azterketa mota: froga objektiboa (testa).

- Apunteak, fotokopiak, liburu-aipamenak...

- GELAKO PRAKTIKAK ETA TAILERRAK: Hauen edukiak galdera teorikoen bidez ebaluatuko dira azterketan.

B) MINTEGIAK:

- %20: TALDE LANA (6-10 ikaskide). Programatik hartutako gai baten inguruko lana (Piageten esperimenduak), irakaslearekin batera tutoretza eta mintegi orduetan diseinatua eta berrikusia (eskola teorikoen azken astea baino lehen entregatzekoa).

Ikasgai osoa azterketan ebaluatzeko aukeratzen duten ikasleek, gutxienez azterketa dataren baino hilabete bat lehenago horren berri eman beharko diote irakasleari.

Ikaslea kalifikatu ahal izateko, ezinbestekoa izango da talde lana (edo honen orde, parte honi buruzko azterketako galderak) eta azterketa (ikasle guztientzako zati komuna) gainditzea. Baldintza hauek betetzen badira, kalifikazioa haztatuko da (azterketa teoriko-praktikoa 80% + talde lana 20%)

Talde lana aurreko ikasturte akademikoan egin duten ikasleek, eta horrela erakusten dutenek, ez dute hura errepikatu behar. Halaber, talde-lana egokitasunez egin baina azterketa teorikoa gainditu ez dutenei, lanaren nota gordeko zaie azterketa teorikoa gainditu arte.

Azterketa gainditu baina talde-lanean huts egin duten ikasleei, azterketaren nota hurrengo deialdira arte gordeko zaie. Lana gainditzen ez badute, berriz matrikulatu beharko dira ikasgaiari eta ebaluazio prozesua berriro bete beharko dute.

Deialdiari uko egiteari dagokionez arau gehigarriak

Irakasgai honetan, deialdiari uko egiteko azterketara ez aurkeztea nahikoa izango da

7. DOKUMENTAZIOA/BIBLIOGRAFIA

OINARRIZKOA:

ARRANZ, E. (1998). Modelos del desarrollo psicológico humano. Leioa: UPV/EHU Argitalpen Zerbitzua.

BERGER, S. K. eta THOMPSON, R. A. (1998). Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia. Madril: Médica Panamericana.

BERMEJO, V. (1994). Desarrollo Cognitivo. Madril: Síntesis Psicología.

DELGADO, M.L. (2014). Fundamentos de Psicología para ciencias sociales y de la salud. Madrid: Médica Panamericana

- FLAVELL, J. H. (1963). La Psicología Evolutiva de J. Piaget. Barcelona: Paidós.
- KAIL, R. V. eta CAVANAUGH, J.C. (2006). Desarrollo Humano. Madrid: Thomson.
- LIZASO, I. (2014). Garapen biologikoa eta kognitiboa bizi-zikloan. Bilbo:UEU
- LIZASO, I. eta APODAKA, M. (2008). Giza garapen psikologikoaren ereduak I. Bilbo: Udako Euskal Unibertsitatea.
- LIZASO, I. eta APODAKA, M. (2008). Giza garapen psikologikoaren ereduak II. Bilbo: Udako Euskal Unibertsitatea.
- PALACIOS, J. MARCHESI, A. eta COLL, C. (1999). Desarrollo psicológico y Educación. Vol. 1. Desarrollo cognitivo y social del niño. Vol. 2. Desarrollo psicológico y educación. Vol.3: Psicología Evolutiva. Madrid: Alianza Artitaletxea.
- PALACIOS, J., MARCHESI, A., COLL, C. (1999). Garapen psikologikoa eta hezkuntza. Leioa: UPV/EHU Argitalpen Zerbitzua.
- PAPALIA, D. E. eta OLDS, S. (2009). Psicología del desarrollo de la infancia a la adolescencia. Madrid: McGraw-Hill.
- PAPALIA, D. E. eta FELDMAN, R. (2013). Psicología del desarrollo de la infancia a la adolescencia. Madrid: McGraw-Hill.
- REIZABAL, L. eta LIZASO, I. (2011). Garapen psikologikoa helduaroan etzahartzaroen. Bilbo: UEU.
- RICE, R. (1997). Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital. México: Prentice-Hall.
- SANTROCK, J.W. (2006). Psicología del Desarrollo. El ciclo vital. Madrid: Mc Graw Hill.
- SHAFFER, D. (2000). Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia. México: International Thomson.
- STASSEN BERGER, K eta THOMPSON, R. A. (1995). Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia. Madrid: Panamericana.

OSAGARRIA: ALDIZKARIAK

Infancia y Aprendizaje
 Child Development
 Revista de la Psicología General Aplicada
 Developmental Psychology
 Journal of Adult Development
 Aging and Society.
 Geriatrika.
<http://psicothema.com>
http://ub.es/psicolog/infancia/inf_apr.htm
<http://um.es/analesps>
<http://uv.es/psicologica>
 Human Development
 Psychology and Aging
 Revista Española de Geriátría y Gerontología.
 The Gerontologist.
 The Journals of Gerontology

INTERNETeko BALIABIDEAK:

www.piaget.org

www.imsersomayores.csic.es/basesdedatos/index.jsp

www.vigotsky.idoneos.com

www.ehu.es/haezi

www.apa.org

www.cop.es

www.etxadi.org

www.ueu.org

www.uztaro.com

8. TUTORETZEN ORDUTEGIA:

Tutoretza ordutegia honako baliabide edo plataformetan aurki daiteke:

- eGELA.
- UPV/EHUko Webgunea.

